ΕΤΟΣ ΙΒ'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1898 Ἀριθ. 551

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
11 Ὁδὸς Μουσῶν 11
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπερη καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ ἀδικούμεναι. Τὸ συμπέρασμα. Ἀπάντησις εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» τῆς «Ἀκροπόλεως». — Διπλοῦς ἔρως (ὑπὸ δος Κούλας Δημολούλια).—Ἐντυπώσεις ταξειδίου. Εἰς Νεάπολιν.—Τὸ οἰκοκυριὸ (ὑπὸ δος Ἀθηνᾶς Βλασσοπούλου).—Εἰς τὰς Ἄλπεις (ἔμμετρος περιγραφὴ ὑπὸ κ. Φλωρεντίας Φουντουκλῆ).—Βιβλία καὶ περιοδικά.—Συνταγαί. Ἀλληλογραφία.—Εἰδοποιήσεις.

ΑΙ ΑΔΙΚΟΥΣΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΑΔΙΚΟΥΜΕΝΑΙ

(Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἄρθρων τοῦ «Ριζοσπάστου» τῆς «Ἀκροπόλεως»)

Ε'

Ἄλλη ὕπαρξις ἀδικημένη εἶνε τέλος ἡ ὑπηρέτρια, ἡ ὁποία εἰς κάθε τόπον παρουσιάζει ἑκάστοτε καὶ ἴδιον τύπον. Ἡ ὑπηρέτρια τῶν ἡμερῶν μας εἶνε ἡ μόνη ἐκ τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία ζῇ ἀνετώτερον, κερδίζει περισσότερα καὶ ἀποτελεῖ ἀληθῆ παράγοντα τῆς οἰκογενειακῆς εὐημερίας ἢ κακοδαιμονίας. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπηρέτριαν τοῦ παρελθόντος καὶ πρὸς τὴν δούλην τῆς ἀρχαιότητος, ἡ ὑπηρέτρια τῆς σήμερον εἶνε ἐντελῶς ἀνεξάρτητος, ἐντελῶς χειραφετημένη. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀποχαιρετᾷ τὴν πατρικὴν στέγην, γίνεται κυρία τῆς τύχης της, καὶ μὲ τὰς δύο χεῖράς της καὶ μόνας ἀνοίγει τὸν δρόμον τοῦ μέλλοντός της. Οὔτε οἱ γονεῖς, οὔτε οἱ κύριοί της ἔχουν οὐδὲν δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς.

Ἐργάζεται εἰς ὡρισμένας ἐργασίας ἀντὶ ὡρισμένης ἀμοιβῆς καὶ εὐθὺς ὡς δὲν ἱκανοποιεῖται ἢ δὲν ἱκανοποιεῖ, χωρὶς πολλὰς διατυπώσεις παραιτεῖται ἢ ἀποπέμπεται. Καὶ μεταβαίνει ἀλλαχοῦ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς καὶ πάλιν ὅρους. Ἀπόλυτος ἐλευθερία κανονίζει τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις της, ἐλευθερία ἐπιβληθεῖσα παρὰ τῆς ἀνάγκης καὶ ἐφ' ὅσον αἱ γυναικεῖαι χεῖρες τῶν οἰκοδεσποινῶν καθίστανται τρυφηλότεραι καὶ ἀεργότεραι.

Θὰ ἦτο λοιπὸν ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῆς ὑπηρετρίας σήμερον, ἐὰν αὕτη ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ποιῆται καλὴν χρῆσιν τῆς ἀποκτηθείσης ἐλευθερίας της, ἐὰν οἱ μετὰ τῆς οἰκογενείας, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὑπηρετεῖ συναπτόμενοι δεσμοὶ ἦσαν ὀλίγον σφιγκότεροι, ὀλίγον θερμότεροι παρ' ὅσον εἶναι. Ἐὰν οὗτοι ἀνεπτύσσοντο ἐκ τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως, συμπαθείας καὶ ἠθικῆς ἀλληλεγγύης ὑπηρετριῶν καὶ κυριῶν.

Εἰς τοῦτο πταίουν ἐξ ἴσου καὶ αἱ μὲν καὶ αἱ δέ. Ἡ κυρία ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀκριβοπληρώνει τὴν ὑπηρέτριάν της, ἀρνεῖται, κατὰ τὸ πλεῖστον, νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς αὐτὴν πᾶν δικαίωμα συμπαθείας, νὰ τὴν θεωρήσῃ ὡς ὕπαρξιν συνδεομένην μετὰ τῆς οἰκογενείας της, ὡς ἐλάχιστον καὶ ταπεινὸν μέλος αὐτῆς. Τὴν θεωρεῖ ὡς μίαν μηχανὴν μαγειρεύματος ἢ σιγυρίσματος καὶ οὐδὲν πλέον. Σπανίως μία λέξις συμπαθὴς, μία συμβουλὴ μητρικὴ, ἕν ψιχίον στοργῆς, ἓν μειδίαμα ἐνισχύσεως. Ὑπερτάτη ἀδιαφορία καὶ ὑπερτάτη περιφρόνησις. Ἡ θέσις της τὸ μαγειρεῖον. Οἱ σύντροφοί της αἱ ἄλλαι ὑπηρέτριαι ἢ ὑπηρέται· τίς οἶδε ποίας ἑκάστοτε προελεύσεως καὶ διαγωγῆς. Θρησκευτικὴ μόρφωσις καμμία. Ἠθικὴ διάπλασις πρᾶγμα ἄγνωστον. Ἐκκλησία, πολυτέλεια ἐπιτρεπομένη μόνον ἅπαξ ἢ δὶς τοῦ ἔτους.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους τὸ ἐγκαταλελειμμένον εἰς τὴν τύχην του καὶ εἰς τὴν κεφαλήν του ὄν αὐτό, τί θέλετε νὰ γείνῃ; Ὅ, τι ἀκριβῶς ἔγεινε καὶ ὅ, τι εἶνε κατὰ τὸ πολύ. Ἐγωΐστρια, ὀκνηρά, φυγόπονος, μισοῦσα τοὺς κυρίους, μισοῦσα τὰ τέκνα, διαφθειρομένη καὶ καταστρέφουσα, καὶ μεθ' ὅλα αὐτὰ ἀπαιτητικὴ, ἄπληστος, ματαία, πολυδάπανος, σπάταλος, μάστιξ ἀληθὴς τῆς οἰκογενείας.

Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἐξαιρέσεις εὐτυχεῖς καὶ κυριῶν καὶ ὑπηρετριῶν. Ἀλλὰ ὁ κανὼν δυστυχῶς εἶνε αὐτός· τὸ γενικὸν

κακὸν τὸ λυμαινόμενον καὶ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν εἶνε ἴσως τρομερώτερον παρ' ὅσον εἰς τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμὰς περιγράφεται. Καὶ δεινοῦται καὶ ἐπιτείνεται ἡμέραι καὶ δημιουργεῖ ὑπερτάτην ἀνωμαλίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ ὑπερτάτην ἠθικὴν κατάπτωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Καὶ ὑποφέρουν αὐταὶ καὶ πάσχουν ἐκεῖναι, καὶ μολύνουν καὶ μολύνονται, χωρὶς οὔτε τὸ ἓν μέρος, οὔτε τὸ ἄλλο νὰ ἔχῃ τὸ ἐλάχιστον ἀντιστάθμισμα εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν διαπάλην, εἰς τὴν μονομαχίαν τὴν ἀτελείωτον, ἀπὸ τῆς ὁποίας οἰκογένεια καὶ ὑπηρεσία ὀδυνηράς ἑκάστοτε ἀποκομίζουν πληγάς.

Ὁ «Ριζοσπάστης» προτείνει ἡ ὑπηρέτρια νὰ ἔχῃ τὰς ὥρας της ἀναπαύσεως καὶ τῆς ἀναψυχῆς, τὰς ὥρας τῆς ἐλευθερίας της. Ἡμεῖς θὰ ἐλέγαμεν νὰ ἔχῃ τὴν ἀγάπην τῆς κυρίας της, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἐπιείκειάν της, διὰ νὰ ἐξοικειωθῇ νὰ ἀνταποδίδῃ αὐτά· θὰ ἐλέγαμεν νὰ ἔχῃ περισσοτέραν πίστιν καὶ περισσοτέραν θρησκευτικὴν μόρφωσιν καὶ περισσότερον ἀνθρωπισμόν, ὥστε νὰ δύναται νὰ κάμνῃ καλὴν χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας της.

Τὸ συμπέρασμα

Ἀπὸ τὴν περιληπτικὴν καὶ ἀνὰ τὰς γενικὰς μόνον γραμμὰς ἐξέτασιν καί μελέτην τοῦ ζητήματος, τὴν ὁποίαν ἀτελῶς εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ἄρθρα μου περιέλαβον, ἐν ἐξάγεται συμπέρασμα: Ὅτι αἱ γυναῖκες τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ καὶ προώδευσαν καὶ εἶνε περισσότερον γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ περισσότερον ἄνθρωποι ἀπὸ τὰς γυναῖκας τῶν ἄλλων αἰώνων καὶ ἄλλων ἐποχῶν. Ὅτι αἱ Ἑλληνίδες τῆς σήμερον εἶνε εἰς πολλὰ σημεῖα καλλίτεραι ἐν τῇ ὁλότητί των καὶ ἀπὸ τὰς Ἑλληνίδας ἄλλων χρόνων.

Διότι ἐπὶ τέλους καὶ αὐταὶ ὡς καὶ ἐκεῖναι, εὐθὺς ὡς ἡ πατρὶς ἔλαβεν ἀνάγκην τῶν χειρῶν των καὶ τῆς ὑπηρεσίας των, ἔσπευσαν καὶ μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας καὶ μὲ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τοῦ στήθους ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Καὶ κατῆλθαν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἐνοσήλευσαν, καὶ ἐπούλωσαν πληγάς, καὶ ἐπροστάτευσαν καὶ περιέθαλψαν. Τὴν μονομερῶς καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἐξασκουμένην φιλανθρωπίαν τῶν μητέρων των ἐσυστηματοποίησαν καὶ διωργάνωσαν εἰς εὐρύτατον κύκλον καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλονται καὶ νοσοκομεῖα καὶ ὀρφανοτροφεῖα, καὶ βρεφοκομεῖα, καὶ ἄσυλα ἀνιάτων, καὶ ἄσυλα ἐργατίδων, καὶ ἐφηβεῖα, καὶ φιλόπτωχοι ἀδελφότητες, καὶ ἐργαστήρια ἀπόρων γυναικῶν, καὶ Ἑνώσεις Ἑλληνίδων, καὶ ἐπαγγελματικὰ σχολεῖα, καὶ Κυριακὰ Σχολεῖα. Ὡς μητέρες στρατιωτῶν καὶ ἡρώων δὲν ὑπελείφθησαν. Διότι καὶ ὁ Βαρατάτης καὶ ὁ Σουλένσκης καὶ ὅλοι οἱ φονευθέντες καὶ πληγωθέντες καὶ οἱ μετὰ τόσου ἐνθουσιασμοῦ προσελθόντες ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς διὰ νὰ χύσουν τὸ αἷμά των ὑπὲρ τῆς πατρίδος των ἦταν βέβαια υἱοὶ Ἑλληνίδων μητέρων. Τὰς Ἀσπασίας καὶ Διοτίμας, καὶ Θεανοὺς καὶ τὰς Λάλας, καὶ τὰς Κόρας τῆς ἀρχαιότητος προσπαθοῦν νὰ φθάσουν αἱ σύγχρονοι ἐπιστήμονές μας, αἱ διακριθεῖσαι καὶ ἀριστεύσασαι καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὰς τέχνας, μεθ' ὅλον τὸ μικρὸν χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον παρῆλθεν ἀφότου Πανεπιστήμιον καὶ Πολυτεχνεῖον ἤνοιξαν εἰς αὐτὰς τὰς θύρας των.

Ἀδικοῦσαι εἶνε πολὺ ὀλιγώτεραι, παρ' ὅσον πιστεύεται καὶ νομίζεται, καὶ αὐταὶ ἄλλως ἀνεύθυνοι, ἀφοῦ ἄλλοι μέχρι σήμερον διηύθυναν τὰ τῆς τύχης των καὶ ἐκανόνιζαν τὰ τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεώς των. Ἀδικούμεναι, ὄχι ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται τοιαῦται καὶ μεμψιμοιροῦν καὶ παραπονοῦνται, ἀλλ' ἐκεῖναι τῶν ὁποίων ἡ ἄσθενὴς φωνὴ δὲν ἠκούσθη μέχρι σήμερον παρ' οὐδενός, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐγκατελείφθησαν ἀστοργότατα εἰς τὴν τύχην των. Εἰς τὸν κύκλον αὐτῶν περιστρέφεται τὸ γυναικεῖον ζήτημα, εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν εἰσχωρεῖ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν βαθύτερον τὸ φάσμα τῆς ἀθλιότητος, καὶ τῆς ἐξαντλήσεως καὶ τοῦ μαρασμοῦ.

Τὸ Διδασκαλεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀθρόαι κατέφυγον, ζητοῦσαι τὰ μέσα διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὸν ἄρτον των, ὄχι μόνον δὲν τὰς καταρτίζει διὰ τὸ ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον περιορίζονται, ἀλλὰ καὶ δὲν τὰς καταρτίζει, κατὰ τὸ πολύ, ὡς γυναῖκας διὰ τὸν ἀνθρώπινον προορισμόν των.

Τὸ ἐργοστάσιον, παρ' οὗ ἡ κατωτέρας τάξεως γυνὴ ζητεῖ τὸν ἄρτον της, τῆς ρίπτει μόνον ψιχία, καὶ αὐτὰ μετὰ τόσων θυσιῶν ἀποκτώμενα. Θέλει λοιπὸν νὰ ἐργασθῇ ἀλλὰ δὲν παρασκευάζεται καταλλήλως, ἀλλὰ δὲν διδάσκεται οὔτε γράμματα, οὔτε τέχνας, οὔτε τὰ ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα θὰ τῆς ἐξησφάλιζον τὴν ζωήν της.

Ἡ ἐργασία

Διὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν οὔτε ἀδικοῦσαι, οὔτε ἀδικούμεναι, διὰ νὰ λυθῇ παρ' ἡμῖν τὸ τόσον δυσκολόλυτον γυναικεῖον ζήτημα, ἓν ὑπάρχει μέγα καὶ κοινὸν διὰ τὰς μὲν καὶ διὰ τὰς δέ φάρμακον: ἡ ἐργασία. Ἀλλ' ἡ ἐργασία ἡ σκόπιμος, ἡ ἐργασία ἡ ἀνάλογος πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς κινήσεως τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς μας τροχιᾶς, ἡ ἐργασία ἡ σύμφωνος πρὸς τὰς πνευματικὰς δυνάμεις καὶ τὴν φυσικὴν κλίσιν τῆς μελλούσης νὰ ἐργασθῇ, ἡ ἐργασία, ἡ ἀνταποκρινομένη εἰς πραγματικὰς ἀνάγκας καὶ ὄχι ἡ ζητοῦσα νὰ δημιουργήσῃ τοιαύτας, ἵνα ἐξασκηθῇ, ἵνα θρέψῃ τὴν ἐργάτιδα.

Μήπως ἡ πλουσία καὶ μεγαλοφυὴς ἄργος, τὴν ὁποίαν ὁ «Ριζοσπάστης» παραβάλλει πρὸς θῆλυν Στρέϊτ καὶ θῆλυν Παναγιωτόπουλον, καὶ Ἄγγελον Βλάχον, ἐὰν εἶχαν θετικωτέραν ἀνατροφήν, ἐὰν ἤξευραν νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ μελετοῦν, ἐὰν ἦσαν ἀληθῶς μεγαλοφυεῖς, δὲν ἠδύναντο νὰ μεταβάλλουν τὰς αἰθούσας των εἰς Salons Rambouillet καὶ Salons Recamier, εἰς κέντρα ἀνωτέρας πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς καὶ ἠθοπλαστικῆς πλαίστρας, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐμορφώνοντο οἱ πολιτικοί μας ἄνδρες, θὰ διεπλάττοντο τὰ ἤθη μας, θὰ ἐμελετᾶτο καὶ θὰ ἐλύετο ἴσως τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης μας, θὰ ἐνεθαρρύνετο καὶ ἠνδροῦτο ἡ νεωτέρα φιλολογία μας, καὶ θὰ ἐζωογονεῖτο ἡ μαραινομένη ποίησίς μας. Μήπως αἱ αἴθουσαί των αὐταὶ αἱ μὲ βαρύτιμα ἔπιπλα διεσκευασμέναι δὲν ἠμποροῦσαν νὰ μεταβληθοῦν εἰς βωμοὺς προόδου καὶ πολιτισμοῦ καὶ τέχνης, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ἐδίδετο τὸ σύνθημα τῆς νέας μας ζωῆς, τῆς ἐθνικῆς καὶ τῆς φιλολογικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς;

Καὶ ἐὰν πέντε, δέκα, εἴκοσιν αἴθουσαι τοιαῦται ἤνοιγαν τὰς θύρας των, δὲν θὰ εὑρίσκετο οὕτω μέσον νὰ κενωθοῦν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὰ βρίθοντα νέων ἀνδρῶν καφενεῖά μας, αἱ ἑστίαι αὐταὶ τοῦ κακκάν, καὶ τῆς κακογλωσσιᾶς καὶ τῆς συκοφαντίας, καὶ τῆς ῥαδιουργίας, ἡ ὁποία οὔτε νὰ συγκριθῇ κἂν δύναται μὲ τὴν γυναικείαν τοιαύτην; Καὶ οἱ κύριοι τότε δὲν θὰ ἠναγκάζοντο νὰ μελετοῦν καὶ νὰ αὐξάνουν τὴς γνώσεις των καὶ νὰ τελειοποιοῦνται ἕκαστος εἰς τὸ εἶδός

του μὲ τὴν δικαίαν φιλοδοξίαν νὰ διαπρέψουν καὶ νὰ διακριθοῦν εἰς μίαν αἴθουσαν, εἰς ἓν κέντρον τοιαύτης εὐγενοῦς ἀμίλλης καὶ τοιούτου ἀγῶνος; Εἰς τί ὀφείλει ἡ Γαλλία τὴν ἀναγέννησίν της, καὶ τὴν γλῶσσάν της, καὶ τοὺς μεγάλους τοῦ παρελθόντος πολιτικοὺς ἄνδρας της, ἐὰν ὄχι εἰς τὰς αἰθούσας της;

Μεταβάλλετε λοιπὸν τὴν ἀνατροφὴν τῆς κόρης πάσης τάξεως. Ὄχι ψευδοσπουδὰς καὶ ψευδοεκπαίδευσιν, ἀλλὰ θετικὴν μόρφωσιν καὶ ἀρχὰς ὑγιεῖς καὶ γνώσεις ἀληθεῖς καὶ ἐπιστήμην. Ἡ ἐπιστήμη εἶνε ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς της δὲν βλαπτει ποτέ. Ἡ ἐτιστήμη εἶνε ἡ ἀρετὴ, εἶνε ἡ δύναμις. εἶνε τὸ μέγα καὶ ἀπόλυτον καλόν. Ὅταν ἡ ἀληθῶς μεγάλη κυρία ἀνέλθῃ εἰς τὸν στυλοβάτην τῆς ἀληθείας, αἱ ματαιότητες καὶ αἱ κουφότητές καὶ τὰ ἄσκοπα καὶ ψευδῆ καὶ γελοῖα θὰ καταρρεύσουν, θὰ ἐξαφανισθοῦν. Τότε τὸ κακὸν παράδειγμα θὰ λείψῃ. Τότε αἱ ἄλλαι θὰ τὴν ἀκολουθήσουν Αὐτὰ διὰ τὰς ἀδικούσας.

ΔΙΠΛΗ ΑΓΑΠΗ

I.

Ἡ Germaine δὲν εἶχεν ἀκόμη ἡλικίαν ν' ἀγαπήσῃ, ὅταν ἤρχετο, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς μητρός της, νὰ διέλθῃ τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς εἰς τὴν οἰκογένειαν Divelan.

Ἦτο ξανθὴ νεᾶνις μὲ μεγάλους ὀφθαλμούς, μὲ ἀόριστον ἔκφρασιν. Τὸ σῶμά της δὲν ἦτο πλέον τοῦ δέοντος ἰσχνόν, οὔτε ἦτο ἀκίμη χαρίεν, κλεισμένον ἐντὸς στηθοδέσμου, ὅστις τὴν ἐπίεζε καὶ προσέδιδεν εἰς ὅλον τὸ σῶμα κάτι τι ἄχαρι.

Βόστρυχες ἐπλαισίουν τὸ μέτωπον, ὡραῖοι πλόκαμοι ἐκρέμαντο ἐπὶ τῶν ὤτων, ἐρυθροῦν λαμπρὸν χρῶμα ἐζωογόνει τὰ χείλη της, διὰ τῶν ὀδόντων ἐξήρχετο γέλως ὡς ἦχος μουσικῆς, καὶ ἄνωθεν τῆς ἀναστολῆς τῶν ρωθώνων, τὰ βλέμματα ὑγραίνοντο ἀπὸ συχνὰ δάκρυα κάτωθι τῶν μακρῶν βλεφαρίδων, τῶν πυκνῶν καὶ πλουσίων.

Ὑπῆρχον δύο νέοι ἐν τῇ οἰκογενείᾳ Divelan, δύο ἀδελφοί· ἀλλ' ἡ Germaine ἤρχετο διὰ τὴν δεσποινίδα Marcelle, τὴν συμμαθήτριάν της, καὶ ὄχι δι' αὐτούς, καθότι δὲν ἐκύτταζε νέους κατὰ τὴν ἡλικίαν της!

Ὁ Ἀλβέρτος καὶ ὁ Γεώργιος Divelan ἔκαμαν φίλην των τὴν Germaine, ἀφοῦ ἦτο φίλη τῆς ἀδελφῆς των.

Καὶ ἡ Marcelle, πλήρης ἀγαθότητος, μετὰ τῶν τριῶν ἄλλων, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν γονέων της, ἔκαμαν τὴν Κυριακὴν ἐν τῇ ἑξοχῇ μακροὺς περιπάτους ἢ θορυβώδεις ἐκδρομάς.

Ἡ Germaine ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐθεωρεῖτο ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας. Ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Ἀλβέρτος παρέλειψαν μετ' ὀλίγον πρὸ τοῦ ὀνόματός της τὴν ἀνωφελῆ μακρὰν λέξιν «δεσποινίς». Οἱ τὰ πάντα ἐξερευνῶντες γείτονες, αἱ φλύαροι γυναῖκες, οἱ φιλοκατήγοροι φίλοι, ἐκπεπληγμένοι, μὴ ἐννοοῦντες ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ μόνον φιλία μεταξὺ τῶν νέων, διέδιδον τὸ θρύλημα τοῦ διπλοῦ ἔρωτος τῆς Δος Germaine

Οἱ γονεῖς εἶχον ἀναμφιβόλλως προσχεδιάσει γαμήλιόν τινα ἕνωσιν, ἀφοῦ τόσον ὀλίγον συνεκινοῦντο ἐκ τῶν διαθρυλουμένων ἀνὰ τὴν πόλιν. Ἔπρεπε νὰ ἦσαν πολὺ βέβαιοι περὶ τοῦ τελειωτικοῦ ἀποτελέσματος οὐδεμίαν σημασίαν δίδοντες εἰς τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἡ Germaine, ὁ Ἀλβέρτος καὶ ὁ Γεώργιος εἶχον τὴν αὐτὴν ἠρεμίαν εἰς τὸν γέλωτα καὶ τὴν αὐτὴν ἀμεριμνησίαν, ἣν εἶχον ἄλλοτε. Ἦτο ἀδύνατον ἐν τούτοις νὰ μὴν ἠγάπα ἡ δεσποινὶς Germaine τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον, καὶ ἡ ἐπαρχιακὴ περιέργεια, λίαν ἀνησυχοῦσα ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἵνα μάθῃ τίς ἦτο ὁ ἐκλεκτός, δὲν ἠργησε νὰ συμπεράνῃ: Ἀγαπᾷ καὶ τοὺς δύο!

II.

Τίς ἠδύνατο νὰ τὸ γνωρίζῃ, ἀφοῦ ἐκείνη τὸ ἠγνόει; Ἡ ἀπάντησίς της ἦτο ἀναμφιβόλως ἰσχυρογνωμοσύνη· ἀλλὰ, μεταβιβασθεῖσα εἰς τοὺς γονεῖς τῆς Germaine, ὑπῆρξεν αἰτία σοβαρᾶς ἐρωτήσεως.— Germaine, ἠρώτησεν ἡ μητέρα, ἐπεθύμουν πολὺ νὰ μάθω τί σκέπτεσαι περὶ τοῦ Ἀλβέρτου Divelan;

— Μαμμὰ, σκέπτομαι ὅτι ἔχει ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ ἀδελφοῦ του Γεωργίου.

— Εἶμαι τῆς αὐτῆς γνώμης, κόρη μου. Καίτοι ὁ Γεώργιος εἶναι μεγαλείτερος, ὁ Ἀλβέρτος δὲν εἶναι ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ὀλιγώτερον τέλειος. Ἀλλὰ κρίνεις ὅτι ὁ νεώτερος ἔλαβεν ὡς παράδειγμα τὸν μεγαλείτεον· εἶναι λοιπὸν ὁ μεγαλείτερος ὅστις κατέχει τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν συμπαθειῶν σου;

— Οὐδόλως, ἀπήντησε ζωηρῶς ἡ Germaine, ἐκπλαγεῖσα ἐκ τοιαύτης λογικῆς. Οὐδόλως. Ὁ Ἀλβέρτος εἶναι καθὼς ὁ ἀδελφός του ὁ καλλίτερός μου φίλος.

— Ἐν τούτοις..... ἐὰν ἔπρεπε νὰ προτιμήσῃ τις τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλον; Ἐὰν ἔπρεπε, παραδείγματος χάριν.....νὰ σὲ ὑπανδρεύσουν;

Ἡ Germaine ἠθρίκσε στιγμήν τινα καὶ ἐπανέλαβεν ἠδέως: — Μαμμὰ, δὲν θὰ ἐγνώριζον..... Ὄχι, ὄχι, ἀληθῶς δὲν θὰ ἐγνώριζον. ... νὰ χάσω ἕνα φίλον διὰ νὰ κερδίσω ἕνα σύζυγον. Ἐκεῖνον, ὃν θὰ περιεφρόνουν, θὰ ἠγάπων πλειότερον ἔπειτα.

— Λοιπὸν θὰ ἠρνεῖσο τὸν Γεώργιον;

— Μάλιστα.

— Καὶ θὰ ἀπέφευγες τὸν Ἀλβέρτον;

— Μάλιστα.

— Τόσον τὸ καλλίτερον, ἀγαπητή μου Germaine, ἐφοβούμην μήπως μάθω ὅτι ἡ καρδία σου ἀνήκει εἴς τινα ἐκ τῶν δύο. Τοῦτο ἐξεμηδένιζε τὰ σχεδιά μου.....

—Ἄ, εἶπεν ἡ νέα κόρη μὲ τόνον περίεργον καὶ ἀνήσυχον!

— Μοῦ ἐζήτησαν τὴν χεῖρά σου, ἐξηκολούθησεν ἡ μήτηρ, ἐνῷ ἡ Germaine ὠχρία. Πρόκειται περὶ πλουσίου τινός. Θὰ εἰσέλθῃς εἰς εὐγενῆ οἰκογένειαν, ὅπου θὰ εἶσαι εὐτυχής.

— Δὲν θέλω νὰ ὑπανδρευθῶ! ἐβεβαίωσεν ἡ Germaine μὲ λυγμούς.

Καὶ ἀφήνουσα τὴν μητέρα της ἔκπληκτον, ἔτρεξε νὰ κλεισθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν της. Τρικυμία τότε μεγάλη κατέκλυσε τὴν ψυχήν της. Ἐν ἀγωνίᾳ ἐξήταζεν ἑαυτήν. Ἡ ἰδέα τοῦ γάμου μετ' ἀνδρὸς, ὅστις δὲν θὰ ἦτο οὔτε ὁ Ἀλβέρτος οὔτε ὁ Γεώργιος τῇ ἐπαρουσιάζετο ἀνυπόφορος, ἀηδὴς καὶ μισητή. Διατί; Ἠγάπα λοιπὸν ἤδη; Τὸν Ἀλβέρτον ἴσως; Ὄχι. Τὸν Γεώργιον ἀναμφιβόλως; Ὄχι. Ποῖον ἐκ τῶν δύο; Οὐδένα!

Τὸ ὄν, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε καὶ εἰς τοὺς δύο, τὸ ἰδεῶδες τῆς φιλίας, τῆς δυνάμεως, τοῦ θάρρους καὶ τοῦ κάλλους, τὸ ὁ

ποῖον καὶ οἱ δύο ἀντεπροσώπευον, ὁ βίος, τὸν ὁποῖον ἔζη μετ' αὐτῶν, πλησίον αὐτῶν, ἀτελὴς ὅτε ὁ εἷς ἔλειπεν, ἀνεπαρκὴς ὅτε ὁ ἄλλος ἦτο ἀπών· αὐτὸ ἠγάπα ἡ ἀθῴα καὶ ἀγνὴ κόρη, προστατευομένη ὑπὸ τῆς σκιᾶς των, θωπευομένη ὑπὸ τῆς φωνῆς των, μεθυομένη ἀπὸ τὸ θυμίαμα τοῦ πάθους, τὸ ὁποῖον ἔκαιαν καὶ οἱ δύο δι' αὐτήν, τὸ εἴδωλόν των. Ἀλλὰ τίς ἦτο ὁ ἀγαπητότερος ;

Δὲν ἐραίνοντο ζηλότυποι ὁ εἷς τοῦ ἄλλου καὶ ἐξέφραζον τὴν εὐχαριστησίν των διὰ μειδιάματος εἰς ἑκάστην λεπτοτάτην περίστασιν, ἣν ἐκείνη ἐμάντευεν. Ἦτο ἡ κοινὴ λατρεία των. Ἦσαν οἱ πιστοί της. Ὁ Ἀλβέρτος ἦτο εὐτυχὴς ἕνεκα τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ, ὅστις τὸν ἥνωνε μὲ τὸν Γεώργιον, καὶ — ὡς ἡ Germaine ἐκράτει τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἴσης λατρείας — ὁ Γεώργιος δὲν ἐσκέπτετο νὰ διακόψῃ τὸ θέλγητρον, προσπαθῶν νὰ φανῇ πλειότερον ἀγαπητὸς ἀπὸ τὸν Ἀλβέρτον.

Ἡ Germaine ἦτο πλάσμά τι τῆς ἀδελφικῆς των ἀγάπης καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἠγαπῶντο τόσον, ὥστε αἱ σκέψεις των, ἀπηλλαγμέναι ζηλοτυπίας, εἶχον κοινὸν μέρος, ὅπου ἡνώνοντο, καὶ ὡς συνάντησιν ὅπου ἐπέτων εἰς κάθε λεπτὸν τῆς ὥρας : τὴν καρδίαν τῆς Germaine.

Ἐσπέραν τινὰ ὁ Γεώργιος κατέπεσεν ἐκ τοῦ ἵππου. Τὸν μετέφεραν εἰς τὴν μητέρα του, αἱμόφυρτον καὶ νεκρόν.

III

Ἡ ἀνθηρότης τῆς ὑγείας, ἥτις ἔκαμνε τότε τὴν Germaine ἐπιθυμητὴν κόρην, μετεβλήθη αἰφνιδίως εἰς ἀσθενικὴν ὠχρότητα. Ἡ ἀδυναμία κατῆλθε βραδέως ἐκ τῶν ὤμων της εἰς τὸ στῆθος. Αἱ χεῖρές της ἐφάνησαν μακρύτεραι καὶ λευκότεραι. Οἱ βραχίονες ἰσχνοί, ἐδοκίμαζαν μέγαν κόπον, ἵνα ὑψωθοῦν. Τὸ βλέμμα ἔλαβεν ἐκπληκτικὴν καὶ λάμπουσαν προσήλωσιν καὶ τὸ στόμα ἐφύλαξε συνεχὲς μειδίαμα ἀπελπιστικὸν καὶ πικρόν.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι εἶνε θῦμα, περιμένον τὴν σειράν του, ἵνα ἀποθάνῃ. Ἐν τούτοις μετά τινας μῆνας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Γεωργίου ἐφαίνετο ὅτι ἐξαναγεννᾶτο ἡ ἐπιθυμία τῆς ζωῆς, ὅταν ὁ Ἀλβέρτος τὴν ἐπλησίαζεν.

Ὡς νὰ ἐνόει ὅτι θὰ τὴν ἔσῳζε διὰ τῆς παρουσίας του, οὐδεμίαν παρέλειπεν εὐκαιρίαν νὰ τὴν βλέπῃ, συχνάκις συνοδεύων παρ' αὐτῇ τὴν ἀδελφήν του. Αὐτὸς ἐπίσης μὲ πρόσωπον κάτισχνον δὲν ἐλησμόνει τὸ πένθος. Ἀλλ' ἄλλη τις θλῖψις τὸν κατεπίεζε. Βλέπων κατατηκομένην τὴν Germaine, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν : «Ἠγάπα τὸν ἀδελφόν μου ! »

Ἔκτοτε δὲν ἐτόλμα νὰ εἶναι ἀγαπητός.

Κατελήφθη ὑπὸ σεβασμοῦ, ἐπὶ τῷ θριάμβῳ τοῦ θανάτου καὶ μικρά τις λεπτότης τὸν ἐκράτει πλέον συνεσταλμένον πλησίον ἐκείνης, ἣν ἤδη ἠδύνατο μόνος νὰ ἀγαπᾷ.

Ἀλλ' αὕτη τὸν ἠκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος, ὅτε ἀνεχώρει, ὅτε ἤρχετο, ὅτε ἐκάθητο καὶ πάντοτε μὲ ἀόριστον βλέμμα, ὅπου ὑπῆρχεν ἀνάμνησίς τις, ἐν ἐξ ἐκείνων τῶν βλεμμάτων, ἅτινα παύουσι νὰ κυττάζωσι καὶ τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις βλέπουν ἀκόμη.

Ἠσθάνετο οἶκτον ὅταν τῆς ὑπενθύμιζε διὰ τοῦ βαδίσματός του, τῆς στάσεώς του, τῶν χειρονομιῶν του τῆς φωνῆς του, τὸν ἀπολεσθέντα!

Δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ εἴπῃ: «Ἐὰν ἐγὼ ἀπέθνησκα, τὸν ἀδελφόν μου θὰ ἔβλεπε μὲ αὐτὸ τὸ βλέμμα. Καὶ ἔκλαιε τὸ ἑσπέρας, ὅτε ἐσκέπτετο τὸν Γεώργιον, καὶ ἔκλαιε μὲ λυγμούς, σκεπτόμενος τὴν Germaine.

— Δὲν θὰ ζήσῃ πολὺν καιρόν !

Ὁ Ἀλβέρτος ἤκουσεν ἡμέραν τινὰ νὰ ἐκφέρουν τὴν γνώμην ταύτην περὶ τῆς νέας κόρης. Εἶτα ἐδυσπίστησε δὲν ἠθέλησε νὰ πιστεύσῃ καὶ δὲν ἐπίστευσεν.

Ἡ ἀπόφασίς του ἐλήφθη, θὰ τῆς ἔλεγε : Germaine, σὲ ἀγαπῶ ! Germaine δὲν πρέπει νὰ σκέπτεσαι τοὺς νεκρούς. Τοῦτο φονεύει. Ἡ νεότης εἶναι βραχεῖα. Ἂς ἀγαπώμεθα. Τὸ γῆρας εἶναι ἀρκούντως μακρόν. Ἵνα κλαύσωμεν καὶ νὰ προσευχηθῶμεν, Germaine σὲ ἀγαπῶ. Θέλεις νὰ μὲ ἀγαπήσῃς ἐπίσης ;

Καὶ τὰς λέξεις ταύτας εὑρίσκων αὐτὴν μόνην, τῆς τὰς εἶπεν. Τότε ἐδέχθη δακτύλιον ἀρραβῶνος καὶ τοῦ ἔδωκε συνέντευξιν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ. Ἐπεθύμει νὰ κάμῃ τελευταίαν ἐπίσκεψιν εἰς ἐκεῖνον, εἰς ὃν ἀνῆκε κατὰ τὸ ἥμισυ ἡ καρδία της.

Ἡ πρωία ἦτο γαλανὴ χωρὶς βροχήν, χωρὶς δρόσον. Τὰ δένδρα ἦσαν ἀκίνητα, χωρὶς θρήνους καὶ ψιθυρισμούς. Ὑπάρχουν εἰς τὰ νεκροταφεῖα ἀκόμη ἡμέραι θλιβερώτεραι τῶν ἄλλων. Φαίνεται ὅτι ὁ ἥλιος δύναται νὰ φαιδρύνῃ τὸν θάνατον.

Ἡ Germaine καὶ ὁ Ἀλβέρτος συνηντήθησαν. Ἐγονυπέτησε πλησίον αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης πλακός, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου Divelan ἦτο γραμμένον μὲ χρυσᾶ γράμματα καὶ ἔκλαυσαν.

—Ἐμπρὸς Germaine, εἶπεν ὁ Ἀλβέρτος εἰς τὴν μνηστήν του, ἐγειρόμενος, πρέπει νὰ ζήσωμεν !

Σηκωθεῖσα ἔδρεψεν ἓν ἄνθος ἐκ μεγάλης τριανταφυλλιᾶς. Ἐστράφη πάλιν, ἔλαβε μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν της τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀλβέρτου, ἐπέθηκε μακρὸν φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, καὶ ἐπανήρχισε νὰ ὁλολύζῃ.

Ἀλλ' ἐνῶ προσεπάθει νὰ τὴν παρηγορήσῃ, αὕτη τῷ λέγει:

— Κύτταξε.

Ἡ μεγάλη τριανταφυλλιὰ ἄφηνε κρεμαμένους τοὺς κλάδους της καὶ τὰ ρόδα δὲν εἶχαν πλέον χρῶμα. Ἡ τριανταφυλλιὰ ἐφθείρετο ἐμαραίνετο ὀλίγον καθ' ἑκάστην. Ἡ Germaine ἔλαβε τὸν Ἀλβέρτον ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ ἔκαμε τὸν κύκλον τοῦ τάφου.

— Ἰδοὺ τί τὴν φονεύει· ἐπανέλαβε, δεικνύουσα εἰς τὸν φίλον της τὸ ἥμισυ τῶν ριζῶν, τῶν ἀποσπασμένων ἐκ τῆς γῆς. Ἡ τροφή, τὴν ὁποίαν λαμβάνει, δὲν εἶναι πλέον ἱκανὴ διὰ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ μαρανθῇ. Τῆς ἀφῄρεσαν τὸ ἥμισυ τῆς δυνάμεώς της !

—Ὦ ! Germaine μου ! Germaine μου ! ἱκέτευεν ὁ νέος ρίπτων πρὸς αὐτὴν ἀπελπιστικὸν βλέμμα· δὲν πιστεύεις λοιπὸν ὅτι σὲ ἀγαπῶ τόσον, ὡς ἐὰν εἶχον δύο καρδίας;

— Θὰ τὸ μάθω, ἐὰν δὲν ἀποθάνω, εἶπεν. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ γάμου ἡ Germaine ἀπέθανεν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) **Κούλα Ἐπ. Δημολιούλια**

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ

ΕΙΣ ΝΕΑΠΟΛΙΝ

Ὁ βασιλικὸς κῆπος ! Δὲν εἰξεύρω ἂν κανεὶς κῆπος ἀπὸ τοὺς κρεμαστοὺς τῆς Σεμιράμιδος καὶ τοὺς παραδείσους τοῦ Σολομῶντος μέχρι τῶν κήπων τῶν νεωτέρων ἀρχόντων τῆς γῆς δύναται νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τοῦ *Βασιλικοῦ*, ὅσον ὁ κῆπος αὐτὸς τῆς Νεαπόλεως. Ὄχι τόσον διὰ τὰ πλούτη τῆς φυτείας του, ἢ τῶν ἀνθέων του, ὅσον διὰ τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται εἰς τὴν ψυχήν του ὁ περιπατῶν μέσα εἰς τὰς δενδροστοιχίας του, ἢ ὁ καθήμενος ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν μεγάλων δένδρων του. Τὰ κάλλη του, τὴν μαγείαν του, τὴν μεγαλοπρέπειάν του δανείζεται ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὁ ὁποῖος τὸν σκεπάζει, ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἐνώπιόν του, ἀπὸ τὰ βουνά, τὰ ὁποῖα καὶ ἀμέσως ἐπάνω του καὶ ἀντίκρυ πέραν τῆς θαλάσσης τὸν πλαισιοῦν.

Βεβαίως ἐκεῖ ἠσθανόμην ὅτι εὑρίσκομαι εἰς Ἑλληνικὸν τόπον· εἰς τόπον τὸν ὁποῖον ἰδικοί μας ἄνθρωποι, τοῦ αὐτοῦ μὲ ἡμᾶς αἵματος καὶ τῆς αὐτῆς καταγωγῆς ἐσυνοίκισαν καὶ ἐθεμελίωσαν, ὑπὸ οὐρανὸν ὅλως διόλου ἰδικόν μας, μὲ θάλασσαν σαφειρέναν καὶ γελαστὴν καὶ γοητευτικὴν ὡς τὴν ἰδικήν μας, μὲ βουνὰ περὶ τὴν δύσιν, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναλύονται καὶ ἀπλόνουν τὰ μεθυστικὰ χρώματά των οἱ μενεξέδες μὲ τὰ γλυκὰ ἀρώματά των καὶ οἱ πανσέδες μὲ τὴν κλίμακα τὴν ἰορρόδινον τῶν χρωμάτων των καὶ τὰ μυόσωτα μὲ τὴν ἁρμονίαν τῶν γαλανῶν ἀνταυγειῶν των.

Ὁ κῆπος εἰς τὸ μέσον ὅλης αὐτῆς τῆς ἑορτῆς καὶ τῆς πολυτελείας τῆς φύσεως, ἡ *Villa reale* ὡς τὸν ὀνομάζουν, ἀποτελεῖ μίαν μακρὰν λωρίδα πρασίνην, μακρὰν τόσον, ὥστε νὰ φθάνῃ σχεδὸν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου τῆς προκυμαίας. Ἀλλὰ τὸ πράσινον αὐτὸ δὲν ἔχει καμμίαν συγγένειαν μὲ τὰ πράσινα τὰ ἰδικά μας, τὰ ἄχροα, τὰ θαμβά, τὰ σκεπασμένα πάντοτε ἀπὸ πυκνὰ στρώματα σκόνης, τὰ διψασμένα, τὰ θνησιγενῆ, τὰ ψυχορραγοῦντα, τὰ ὁποῖα κλίνουν τὰ φύλλα των καὶ τὰς κορυφάς των πρὸς τὴν μητέρα των τὴν γῆν, ὡς νὰ διαμαρτύρωνται διατί, ἀφοῦ τὰ ἐγέννησε, τόσον ἄστοργα τὰ ἀφήνῃ νὰ ξηραίνωνται καὶ νὰ θνήσκουν. Τὸ πράσινον ἐκτυλίσσει μίαν μαγικὴν πολυτέλειαν σμαράγδου καὶ κυματίζοντος πρασίνου βελούδου καὶ ὡτεὶ ρυτιδουμένου peluche, εἴτε εἰς τὰ χλοερὰ στρώματα, τὰ ὁποῖα μαλακὰ καὶ ἡδονικὰ σκεπάζουν τὴν γῆν, εἴτε εἰς τὰ δένδρα μὲ τὸ μεταξένιον φύλλωμα, τὸ ὁποῖον πάντοτε λαμποκοπᾷ ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν τοῦ ἀπαστράπτοντος ἡλίου, εἴτε εἰς τὰ ἄνδηρα τὰ κεντημένα ἀπὸ ἄνθη. Τὴν Villa reale διασχίζει κατὰ μῆκος μακρὰ λεωφόρος εἰς τὴν ὁποίαν γίνονται ἱπποδρομίαι, ἢ ποδηλατοδρομίαι. Εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ὑψοῦται γραφικὸν ἐν τῇ ἁπλῇ καὶ ἀπερίττῳ ἀρχιτεκτονικῇ του τὸ acquarium. Ἐκεῖ εἰς τὰς πυκνοσκεπασμένας ἀλέας γίνεται ὁ περίπατος τῶν παιδιῶν καὶ ὁ περίπατος τῶν ξένων, ἐκεῖ καὶ αἱ συνεντεύξεις τῶν παιδαγωγῶν καὶ τῶν ἐργατίδων, τῶν κομψῶν ραπτριῶν, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουν νὰ διαφιλονεικοῦν τὰ πρωτεῖα εἰς τὰς παρισινὰς γριζέτας.

Ὁ βασιλικὸς αὐτὸς κῆπος ἠδύνατο μᾶλλον νὰ ὀνομασθῇ καὶ λαϊκὸς κῆπος, διότι περισσότερον τὸν χαίρεται καὶ τὸν ἀπολαμβάνει ὁ λαός, παρὰ οἱ βασιλεῖς, ἢ μᾶλλον ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου, ὁ ὁποῖος μένει εἰς Νεάπολιν, ἀλλ' οὐδέποτε πατεῖ τὸ πόδι του εἰς τὸν κῆπον. Ἡ ἀριστοκρατία ἐπίσης δὲν καταδέχεται νὰ περιπατῇ ἐκεῖ, καὶ οὕτω ἀπολαμβάνουν τὰ κάλλη καὶ τὴν θαυμασίαν πανήγυριν τῶν χρωμάτων καὶ τῶν ἀρωμάτων του μόνον οἱ γνήσιοι Νεαπολιτάνοι, οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, οἱ πτωχοί, οἱ ὁποῖοι συγγενεύουν περισσότερον μὲ τὴν φύσιν καὶ μόνην ἀπόλαυσιν καὶ πολυτέλειαν καὶ εὐμάρειαν ἔχουν τὰ κάλλη της.

Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὄχι οἱ ρακένδυτοι καὶ οἱ γυμνοί, ὄχι ὁ ὄχλος τῆς ἐσχάτης ἀθλιότητος ζητεῖ νὰ σκιασθῇ εἰς τὰ δροσερὰ φυλλώματα καὶ νὰ περιπατῇ εἰς τὰς δενδροστοιχίας καὶ νὰ θαυμάζῃ τὰς λευκὰς νύμφας μὲ τὰ τορνευτὰ μέλη καὶ τοὺς ἐφήβους μὲ τὰς πλαστικὰς γραμμάς, οἱ ὁποῖοι ὑψοῦνται πελώριοι ἐπὶ τῶν στυλοβατῶν των καὶ τόσον ἐνθυμίζουν πάλιν καὶ ἐδῶ τὴν ἑλληνικὴν τῶν κατοίκων καταγωγὴν καὶ τὸ αἴσθημα καὶ τὴν ἀντίληψιν, εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ λευκοῦ καὶ ὄχι τοῦ χρωματιστοῦ μαρμάρου διὰ τὰ ἔργα τῆς τέχνης.

Οἱ γυμνητεύοντες καὶ ρυπαροὶ Ναπολιτάνοι ἔχουν τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἁρμονίας ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένον, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπουν εἰς ἑαυτοὺς νὰ ἀσχημίζουν τὸν ὡραῖον κῆπον μὲ τὴν εἰκόνα τῶν κουρελιῶν καὶ τῆς ρυπαρότητός των. Μόνον μὲ τὰ ἑορτινά των ἐνδυμένοι, — ὅσοι ἔχουν — ἔρχονται εἰς τὸν κῆπον, ἀπαράλλακτα ὡς καὶ εἰς τὸν ναόν. Μία καὶ πάλιν ἔνδειξις τῆς γνησίας ἑλληνικῆς καταγωγῆς των, τοῦ φυσιολατρικοῦ ἢ μᾶλλον τοῦ εἰδωλολατρικοῦ πνεύματός των. Ἀλλὰ μήπως ἡ ὀκνηρία των, ἡ τόσον φημισμένη, τὸ dolce far niente τῆς φυλῆς των, δὲν ἀπορρέει ἀκριβῶς ἀπὸ αὐτὴν τὴν θρησκείαν, τὴν φυσιολατρικήν, ἀπὸ αὐτὴν τὴ ἡδυπάθειαν, τὴν ὁποίαν χύνει εἰς τὸν ὀργανισμόν των ἡ μαγεία τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης, ἡ ἁρμονία τῆς ὡραιότητος καὶ τῆς χαρᾶς, ἡ εἰκὼν ἡ ὁλοφώτεινος τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ πλούτου, ὁ ὁποῖος εἶναι σκορπισμένος μὲ τόσην γενναιότητα παντοῦ, ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ τις τὸ βλέμμα καὶ ἐπάνω καὶ κάτω καὶ μακρὰν καὶ πλησίον, εἰς ὅ,τι βλέπῃ καὶ εἰς ὅ,τι ἀκούῃ καὶ εἰς ὅ,τι αἰσθάνεται.

Βεβαίως καὶ οἱ Ναπολιτανοὶ ὡς καὶ ἡμεῖς γεννώμεθα, πλαττόμεθα, δημιουργούμεθα ὀκνηροί. Διότι ἐπὶ τέλους τί σκοπὸν ἔχει ἡ ἐργασία ; Τὴν ἀπόλαυσιν, τὴν εὐμάρειαν, τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς πρωτίστως καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ποίας ἄλλης εὐμαρείας καὶ ἀπολαύσεως ἔχει ἀνάγκην ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐξαπλώνεται εἰς ἕνα θρανίον τοῦ κήπου αὐτοῦ ἐδῶ καὶ βλέπει καὶ ἀκούει καὶ ὀσφραίνεται καὶ αἰσθάνεται τὴν ἁρμονίαν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ πολυτελοῦς καὶ τοῦ θαλπεροῦ καὶ τοῦ μυροβόλου, τὸ ὁποῖον τὸν περιβάλλει ; Ποῖαι αἴθουσαι καὶ ποία ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ποῖα τεχνητὰ κάλλη ἠμποροῦν κἂν νὰ συγκριθοῦν μὲ τὴν ἐντέλειαν αὐτὴν τῆς δημιουργίας ; Διατί λοιπὸν νὰ ἀγαπήσῃ τὴν ἐργασίαν ὁ πτωχός, ἀφοῦ χωρὶς εἰσοδήματα, δωρεὰν ἐντελῶς, ἔχει τόσας ἀπολαύσεις ; Ἢ μήπως καὶ διὰ τὴν τροφήν του καὶ διὰ τὴν ἐνδυμασίαν του δὲν ἐμεριμνησεν ἡ φύσις ; Μὲ ἓν καὶ μόνον σόλδι, ἠμπορεῖ νὰ τρώγῃ ὀπωρικά, τὰ ὁποῖα ἀλλοῦ καὶ οἱ ἑκατομμυριοῦχοι ἀκόμη δυσκολεύονται νὰ ἔχουν εἰς τὸ τραπέζι των. Μὲ ἓν σόλδι ἐπίσης ἔχει μαγειρευμένον φαγητὸν ἀπὸ τὰ οἰκονομικὰ μαγειρεῖα, ἢ *πίτσαν*, τὸ ἐθνικὸν των *πράτο*, τὸ ὁποῖον πωλεῖται ἀπὸ τοὺς πλανωδίους πωλητάς. Καὶ τὸ σόλδι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐργασθῇ, νὰ ἱδρώσῃ διὰ νὰ τὸ κερδίσῃ. Ἂν ἠμπορῇ νὰ τραγουδῇ ὑποφερτὰ ἕνα τραγουδάκι, κερδίζει εὐκολώτατα τὸ σόλδι του. Καὶ ποῖος ἐκεῖ δὲν

τραγουδεῖ; Καὶ ποῖος δὲν εἰξεύρει ὀλίγον βιολὶ ἢ μαντολῖνο, ἢ κιθάραν ἢ τσίτερ ἢ ὅ,τι ἄλλο; Καὶ ποῖος Νεαπολιτανός, σεβόμενος τὸν ἑαυτόν του, θὰ ἀρνηθῇ τὴν πενταράν του εἰς ἕνα τραγουδιστήν;

Μένει τὸ ἔνδυμα. Ἀλλὰ μήτως ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἐνδύματος; Μήπως τὸ γυμνὸν δὲν εἶναι τὸ ἰδεῶδες τοῦ Νεαπολιτανοῦ, ἀφοῦ οὔτε κρυόνει, οὔτε ριγοῖ ποτέ του μὲ τὸ γλυκὺ καὶ αἰωνίως θαλπερὸν καὶ εὐκρὲς κλῖμά του; Μήπως τὰ νεαπολιτανόπαιδα τοῦ λαοῦ δὲν εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ὁλόγυμνα; Καὶ μήπως τὸ γυμνὸν αὐτὸ δὲν εἶναι ἐπίσης κληρονομία ἀπὸ τοὺς προγόνους των, οἱ ὁποῖοι ἦσαν καὶ ἰδικοί μας πρόγονοι;

Η ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΚΥΡΕΙΟΥ

Ἐπιθυμεῖτε νὰ ἔχετε ἡσυχίαν καὶ τάξιν εἰς τὴν οἰκίαν σας;

Ἔχετε πάντοτε ἐν βιβλίον λογαριασμῶν ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ γράφητε πρῶτον τὰ εἰσοδήματά σας, ἐὰν ἡ θέσις σας σᾶς ἐπιτρέπῃ νὰ γνωρίζητε τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων, κατόπιν τὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς δαπάνας σας.

Ἀλλὰ προσέχετε καλῶς μή, ἀριθμοῦσαι τὸ εἰσόδημα, πλανηθῆτε ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι εἶσθε πλουσιωτέρα παρ' ὅσον πραγματικῶς εἶσθε. Μὴ θεωρῆτε ὡς ἰδικόν σας ὅ,τι στηρίζεται εἰς ἓν «ἴσως»· κανονίσατε τὰ ἐξοδά σας ἐν σχέσει πρὸς ὅ,τι ἔχετε καὶ ὄχι πρὸς ὅ,τι ἐλπίζετε.

Ἐὰν γνωρίζετε τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον δύνασθε νὰ ἐξοδεύσητε ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, διαιρέσατε ἀκριβῶς τοῦτο,—χωρὶς νὰ λησμονήσητε καὶ τὸ μέρος τῶν πτωχῶν, — εἰς δώδεκα μῆνας καὶ ἕκαστον μῆνα εἰς τριάκοντα ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα κανονίσατε ὅ,τι ἀναλογῇ δι' ἐνοίκιον, διὰ τροφήν, δι' ἐνδυμασίαν. Ἐὰν τὰ εἰσοδήματά σας δὲν ἐπαρκοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας σας, ἐργάσθητε, κερδίσατε χρήματα. Δὲν εἶναί τις πτωχὸς, διότι δὲν ἔχει, ἀλλὰ διότι δὲν ἐργάζεται. Ἡ ἐργασία τρέφει πάντοτε ἐκεῖνον, ὅστις τὴν κάμνει μετ' ἀκριβείας. Ἐὰν, διὰ τῶν ὑπερόγκων ἐξόδων σας, ἀφήσετε κενὰ εἰς τὸ βαλάντιόν σας, θὰ καταφύγητε εἰς τὰ δάνεια, θὰ κάμητε χρέη. Καὶ τότε ἀλλοίμονον! Οὐδὲν καταστρέφει τόσον τὴν ζωὴν, ὅσον τὰ χρέη. Χρέος; εἰς τὴν οἰκογένειαν ὁμοιάζει σχίσιμον εἰς φόρεμα, αὐξάνει πάντοτε, ἐὰν δὲν διορθωθῇ ἐγκαίρως. Ἐπὶ τέλους ὅσον δύνασθε, πληρώνετε τοῖς μετρητοῖς. Τότε ἐξοδεύετε ὀλιγώτερα καὶ ὄχι περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἠμπορεῖτε.

Μεταξὺ τῶν λοιπῶν φροντίδων της ἡ οἰκοκυρὰ πρέπει νὰ σημειώνῃ τὰ καθημερινὰ ἔξοδα. Πολλάκις ἀκούει τις γυναῖκας νὰ λέγουν: «Διατί νὰ γράφω τὰ καθημερινὰ ἔξοδα; Διὰ νὰ ἀπελπίζωμαι ὅταν βλέπω τὰς ἀθροίσεις; Μήπως ὅ,τι ἐξοδεύθη, οἰκονομεῖται πλέον;» Ἡ ἰδέα αὐτὴ εἶναι ἐσφαλμένη. Ὅταν γράφῃ τις τὰς δαπάνας, δύνατκι νὰ δώσῃ λογαριασμὸν εἰς πᾶσαν περίστασιν τοῦ ἐξοδευθέντος ποσοῦ. Ὅταν ἡ ὁλότης τῆς ἑβδομάδος ὑπερβαίνῃ τὸ ὡρισμένον ποσὸν, τότε πρέπει νὰ σκεφθῇ τις νὰ περιστείλῃ τὰ ἐξοδά του. Μερικαὶ κανονίζουν κεφάλαια εἰδικὰ δι' ἕκαστον εἶδος δαπάνης καὶ οὕτω τηροῦν ἀκριβεῖς λογαριασμούς.

Αἱ δαπάναι δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνουν ποτὲ τὰς εἰσπράξεις, διότι τότε ἡ οἰκία βαδίζει πρὸς τὴν καταστροφήν. Ἔχουν δίκαιον νὰ λέγουν «Ὁ τρελλὸς ἐξοδεύει πλέον τοῦ εἰσοδήματός του, ὁ ἀπερίσκεπτος ὁλοκληρον τὸ εἰσόδημά του, καὶ ὁ φρόνιμος ὀλιγώτερον τοῦ εἰσοδήματός του». Μετὰ τὸν ἰσολογισμὸν τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν δαπανῶν, οἱ σύζυγοι συσκέπτονται καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἔλλειμμα, λαμβάνουν ἀμφότεροι τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ περικόψουν πᾶσαν περιττὴν δαπάνην, ἐξοδεύοντες μόνον διὰ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Διὰ τοιαύτης αὐστηρᾶς οἰκονομίας ὑπάρχει ἐλπὶς ὅτι θὰ καλυφθῇ τὸ ἔλλειμμα.

Πρέπει ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἡλικίας νὰ συνειθίζουν τὰ κορίτσια νὰ διαθέτουν καταλλήλως καὶ οἰκονομοῦν τὰ ὀλίγα χρήματα, ἅτινα λαμβάνουν παρὰ τῶν γονέων των, ἵνα ἐξασκῶνται εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ βάσις τῆς οἰκογενειακῆς εὐτυχίας.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν) **Ἀθηνᾶ Βλασσοπούλου**

ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΛΠΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ε΄

Kohlgrub, Αὔγουστος.

Καὶ πάλι σὲ θυμήθηκα, Μαρία μου φιλτάτη,
Καὶ ὡς σοῦ ὑπεσχέθηκα σὲ φέρνω στὸ παλάτι.
Μὴν φοβηθῆς. Κουραστικὸ δὲν θὰ μᾶς εἶν' ἐλπίζω
Τὰ δύο του πατώματα μὲ θάρρος ἀντικρύζω.
Καὶ πρῶτα—πρῶτα θὰ ἰδῆς ἐντὸς τῶν Προπυλαίων
Ἐφ' ἵππου τὸν τριοένδοξον τῶν Γάλλων βασιλέων.
Ὡς Ρώμης αὐτοκράτορα μὲ κόμην λελυμένην
Κ' ἐπιγραφὴν εἰς τὰ ἐμπρὸς λατινιστὶ γραμμένην.
Πιστεύω τὸν ἐννόησες καὶ θὰ στὸν πῶ ἀδίκως
Δέκατος τέταρτος λοιπόν, ὁ μέγας Λουδοβίκος.
Ἥλιος σκορπίζει ἀπὸ ψηλὰ ἀχτῖδες χρυσαφένιες,
Καὶ τί κολόννες στὴ στοά! Τὶ σκάλες μαρμαρένιες!
Κ' ἀνάμεσα σὲ ὅλ' αὐτά, στὸ τόσο μεγαλεῖον
Σὲ βάσι ἀπὸ μάρμαρο εἶδα τοῦ Sèvres δοχεῖον.
Δῶρον τοῦ Ναπολέοντος τοῦ τρίτου ὡς μανθάνω.
Στὴν καλλονὴν ἐξαίσιον, μὲ τὴν Ἐσθὴρ ἐπάνω.
Ἡ σκάλα δὲ ἀπὸ ψηλὰ φωτίζεται, Μαρία,
Τὴν νύκτα πολυέλαιος μὲ φώτων ἀφθονία.
Καὶ τώρα στὰ δωμάτια θ' ἀρχίσουν ἡ τρεχάλες.
Τί χάρις, πολυτέλεια, τί πλούσιες ἡ σκάλες!
Δυὸ σαλονάκια gobelin μὲ θαυμαστὰς εἰκόνας
Μὲ καταπὲ ἀπὸ gobelins, σκαμνὰ καὶ πολυθρόνας.
Καὶ στὸ ταβάνι ἔχουνε λαμπρὰς ἀλληγορίας.
Ἡ τῆς Ἑσπέρας εἰς τὸ ἕν, στὸ ἄλλο τῆς Πρωΐας.
Κ' ἕνα πιανίνο σκαλιστό, ἕνα χρυσὸ πιανάκι!
Νὰ τῶβλεπες, Μαρία μου, σὰν ἕνα μπιζουδάκι!
Κ' ἕνας καθρέφτης ἔκτακτος, κ' ἕνα λαμπρὸ παγώνι
Κατόπιν δὲ τὸ κίτρινον καὶ τὸ λιλὰ σαλόνι.
Ὅλο μεταξὶ καὶ τὰ δυό, χρυσάφι καὶ ἀσήμι.
Τοῦ Linderhof τ' ἀνάκτορα ἔχουν δικαία φήμη.
Μὰ ἴσως θὰ κουράσθηκες. Αἴ! κάθησε ὀλίγο,
Τὸ ἔκλαμπρον γραφεῖόν του γιὰ νὰ ἰδῆς ἀνοίγω.
Ἔπιπλα χρυσοπράσινα, χρυσόλευκος ὁ τοῖχος,
Μὰ τώρα στὴν περιγραφὴ μοῦ χάνεται ὁ στίχος.
Δὲν ξεύρω τί νὰ πρωτοπῶ, μ' ἔχουν θαμβώσει ὅλα,
Κ' ἐδῶ καθρέφτης ἔκτακτος καὶ κάτω μιὰ κονσόλα!
Τὴν κάμαρη σκεπάζουνε ἀρμυραίικα ταπέτα
Καὶ ἡ ἀγαπημένη του Μαρί' Ἀντωανέττα,
Σ' ἕνα τραπέζι ὥμορφο εἶνε κι' ἐδῶ στημένη,
Κ' οἱ Λουδοβίκοι φαίνονται σὲ ἵππους καθισμένοι
Δέκατος πέμπτος εἶν' ὁ εἷς κι' ὁ μέγας εἶν' ὁ ἄλλος
Παρέκει τὸ τραπέζι του μὲ τὸ περίσσιο κάλλος.
Ποῦ τὸ σκεπάζει μία πλὰξ μεγάλη μαλαχίτου
Καὶ σκεύη πλούτου μυθικοῦ καὶ τέχνης ἀμιμήτου.
Ἐν πρώτοις ὀρειχάλκινα, ὡραῖα κανδηλέρια
Μ' ὀλόχρυσα κοσμήματα καὶ χρυσωμένα χέρια.
Καὶ καλομάρι πλούσιο μὲ πέννα καὶ κανόνα,
Κ' ἕνα χαρτοφυλάκιον μὲ κεντητὴ κορῶνα.
Κ' ἕνα ὡραῖο Pressepapier μὲ Λουδοβίκο ἀπάνω,
Καὶ τόσ' ἀκόμη ποῦ ἐγώ, καϋμένη, τὰ ξεχάνω,
Ὅμως θυμοῦμαι δύο μικρὰ ὡραῖα τραπεζάκια,
Μὲ μαλαχίτη καὶ αὐτά, σὰν δύο κουφετάκια.
Δὲν ξεύρεις πόσον εὔμορφα τὸ πράσινο πηγαίνει

Μέσα στὴ λάμψι τοῦ χρυσοῦ καὶ πόσο τὴν γλυκαίνει.
Σὰν φύλλωμα ποῦ κίτρινο λουλούδι τριγυρίζει
Ὁ μαλαχίτης ὅλ' αὐτὰ μὲ χάρι τὰ στολίζει.
Στίχο γιὰ τὴν περιγραφὴ τοῦ θρόνου του δὲν βρίσκω,
Μὲ δυὸ παραπετάσματα κ' ἐπάνω οὐρανίσκο.
Τῆς Βαυαρίας σύμβολον ψηλὰ στὸ βάθος ἔχει,
Καὶ τώρα στὰς εἰκόνας του ὁ νοῦς μου αἴφνης τρέχει.
Ἐδῶ φθινόπωρον, χειμὼν καὶ ἄνοιξις καὶ θέρος
Καὶ μὴ λησμόνει πῶς παντοῦ σὲ ἀντικρύζει Ἔρως.
Αἴ δὲν μποροῦσε ὁ φτωχὸς χωρὶς αὐτοὺς νὰ κάμῃ.
Κ' ἀπὸ τὸ θρόνο δεξιὰ τοῦ Λουδοβίκου οἱ γάμοι,
(δεκάτου πέμπτου δηλαδή, Leeginska δὲ Μαρία
ἡ νύφη) στῶν Βερσαλλιῶν τὴν ὥμορφη ἐκκλησία.
Κ' ἄλλες εἰκόνες, φῶτα δὲ τριγύρω σκορπισμένα,
Ὡς ἑκατὸ ἐμέτρησα Ἐκύτταξα κ' ἐμένα,
Κ' ἐτόλμησα γιὰ μιὰ στιγμὴ—ἡ τόλμη μου μεγάλη—
Δικά μου αὐτὰ νὰ φαντασθῶ τὰ πλούτη καὶ τὰ κάλλη.
Καὶ μὲ τὴ φαντασία μου ἐκάθησα στὸ θρόνο
Καὶ στὸ χαρτοφυλάκιον τὸ χέρι μου ἀπλώνω,
Πέρνω χαρτὶ βασιλικό, τὴν πλούσια τὴν πέννα
Νὰ γράψω λόγια φιλικά, Μαρία μου, γιὰ σένα.
Ἀλλὰ ἡ πέννα μοῦπεσε προτοῦ τὴν καλοπιάσω
Σὲ μιὰ στιγμὴ ἐτέρπρωτο τὰ πλούτη μου νὰ χάσω.
Κ' ἀμέσως ἀναπτύναξα, σκεφθεῖσα ὅμως λίγο
Τὸ στεναγμὸ μὲ δύναμι στὰ σπλάγχνα μου τὸν πνίγω,
Τί κ' ἂν ὠνειροπόλησα γραφεῖο μὲ χρυσάφι;
Μὴ τοὺς πλουσίους, βασιλεῖς δὲν θὰ ἐγκλείσουν τάφοι;
Κ' ἐντὸς ὀλίγου παγερὰ θὰ τοὺς σκεπάσῃ λήθη;
Κ' ἀμέσως ἄλλος στεναγμὸς μοῦ ἔφυγ' ἀπ' τὰ στήθη.
Ἀλλὰ ἐνῷ στεκόμουνα ἐκεῖ συλλογισμένη,
Ὁ βιαστικός μας ὁληγὸς μέσ' στὸν κοιτῶνα ἐμβαίνει.
Αἴ τί νὰ στὰ πολυλογῶ, τὰ ἴδια κ' ἐδῶ πάλι
Χρυσός, βελοῦδο κυανοῦν, τόσα περίσσια κάλλη.
Κ' ἐδῶ κορώνες κεντητὲς καὶ μιὰ ὡραία κλίνη
Ποῦ βλέποντάς την ἔξαφνα κανεὶς· τὰ μάτια κλείνει
Νὰ ἰδῆ πῶς θὰ κοιμόταν μέσα σὲ τέτοιον πλοῦτο,
Τί νὰ σοῦ πῶ δὲν ζήλεψα ποτὲ τὸν ὕπνο τοῦτο,
Τὸν ὕπνο τοῦ μικροῦ παιδιοῦ ἐπόθησα, Μαρία,
Μέσα σὲ κλίνη ξύλινη. Ἀγ τέτοια ἡσυχία.
Καὶ τέτοιο ὄνειρα χρυσᾶ δὲν φέρνει τὸ χουσάφι,
Σὲ ξένα ὄμως θέματα ὁ στίχος μου ἐστράφη,
Καὶ δὲν σοῦ εἶπα πῶς ἐδῶ ἐπάνω ἀπ' τὸ κρεββάτι
Ἥλιος λαμπρὸς μᾶς εἴλκυσε τὸ κουρασμένο μάτι.
Αὐτὸς ποῦ δὲν ἀντίκρυζε τὸν ἥλιο εἰς τὴ φύσι
Στὸν ὕπνο του γιὰ σύντροφο τὸν εἶχ' ἐπιθυμήσει.
Ἔπειτα μᾶς ὡδήγησαν στὰ σαλονάκια ἐκεῖνα
Ποῦ τὰ στολίζουν Ἔρωτες καὶ βάζ' ἀπὸ τὴν Κίνα.
Τὸ ἕνα εἶνε κυανοῦν, τριανταφυλλένιο τ' ἄλλο,
Ἔχουν κομψότητα πολλὴ καὶ στολισμὸ μεγάλο.
Στὸ ἕνα δὲ ἀπὸ τὰ δυὸ καὶ μιὰ εἰκόνα εἶδα
Πολὺ ἐνδιαφέρουσαν. τὸν κύκνο μὲ τὴν Λήδα.
Ξεύρεις ὁ κύκνος παίζει ἐδῶ πολὺ μεγάλο ρόλο
Κ' ὅπου γυρίσῃς θὰ τὸν δῇς μέσ' στὸ παλάτι ὅλο.
Τὸ διατὶ θὰ σοῦ τὸ πῶ κομμάτι παρακάτω
Διότι τὴν περιγραφὴ δὲν θέλω νὰ ταράττω,
Στὸ μεταξὺ τῶν σαλονιῶν εἶν' ἡ τραπεζαρία,
Τοῦ ὁδηγοῦ μας ἠθέλησεν ἐδῶ ἡ φλυαρία,
Καὶ μᾶς ἀνέπτυξεν εὐθὺς μὲ προθυμίας τρόπον,
Δεικνύων τετραγωνικὸν ἐκεῖ συγχρόνως τόπον.
Τὸ πῶς ἠρέσκετο ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς νὰ τρώγῃ,
Λοιπὸν ὁ τόπος ἤνοιγε καὶ κάτω ἀπ' τὸ κατώγι
Ἀνέβαινε σιγὰ-σιγὰ ὡσὰν διὰ μαγείας
Σερβιρισμένη τράπεζα μετὰ πολυτελείας.
Τὸ ξεύρεις εἶχ' ὁ δυστυχὴς ἀσθενικὸν τὸ πνεῦμα,
Ἡ μοναξιὰ τοῦ ἤρεσκε ἀκόμη καὶ στὸ γεῦμα.
Τοῦ ὑπηρέτου τὴν μορφὴν ἐζήτει ν' ἀποφύγῃ
Γι' αὐτὸ ἡ τρύπα ἔπρεπεν ἡ μαγικὴ ν' ἀνοίγῃ,
Ἀλληγορίας εἴδαμεν ἐδῶ λαμπρὰς, μεγάλας
Κυνήγι καὶ κηπουρικὴν καὶ ψάρευα καὶ ἄλλας.
Τὴν Ἀφροδίτη κ' Ἔρωτα, τὴ Φλόρα μὲ λουλούδια
Τὸν Ἔρωτα καὶ τὴν Ψυχή, τὸν Βάκχο, ἀγγελούδια
Τὴν Ἀφροδίτη ἀντίκρυσα παρέκει τῶν Μεδίκων,
Λυπόμουνα κ' ἐθαύμαζα τὸν δόλιον Λουδοβίκον.
Αὐτὸς σὰν ἄλλος Ἰανὸς μ' ὄψι διπλῆ καὶ φύσι
Μέσα σὲ λάμψι σκοτεινὸς ἐπέπρωτο νὰ ζήσῃ.
Τὸ περὶ λαμπρὸν δωμάτιον μᾶς μένει τώρα πλέον
Κ' ἂν ἴσως ἐθαρέθηκες, αἴ! εἶν' τὸ τελευταῖον.
Τὸ Spiegelzimmer, δηλαδὴ τῶν καθρεφτῶν σαλόνι
Ποῦ βλέποντας τριγύρω σου δὲν ξέρεις ποῦ τελειώνει.
Ὅποῦ νομίζεις δεκαπλῆ καὶ πολλαπλῆ πῶς εἶσαι
Κ' ἀμέσως τῶν Βερσαλλιῶν τὴ σάλα ἐνθυμεῖσαι.
Ἀπ' τῶνομα κατάλαβες πιστεύω τί συμβαίνει
Στοὺς τοίχους, πέρτες καὶ παντοῦ καθρέφτες κρεμασμένοι
Τὰ ἔπιπλά του κυανᾶ μ' ἀσήμι καὶ μετάξι.
Καὶ ὅλα στὴν ἐντέλεια, κ' ὅλα σὲ ἄκρα τάξι.
Κ' ἂν μιὰ ἰδέα μοναχὰ ποθῆς νὰ σχηματίσῃς
Τοῦ πλούτου, ἄκουσε αὐτὸ καὶ μὴ τὸ λησμονήσῃς,
Μάρκων χρυσῶν, γερμανικῶν διακόσιες χιλιαδίτσες
Ἐξώδευσεν ὁ φίλος μας γιὰ δύο θερμαστρίτσες.
Ποῦ ἂν εἶχα γώ καὶ τὰ μισὰ θὰ ἤμουνα πλουσία,
Καὶ θὰ ταξείδευα συχνὰ ἐδῶ στὴ Βαυαρία.
Σ' αὐτὴ τὴ σάλα βρίσκεται καὶ τὸ λαμπρὸ μπαλκόνι
Ποῦ μιὰ σειρὰ ἀπὸ Ἄτλαντας στὴ ράχι τὸ σηκώνει.
Κ' ἂν στενοχώριο σ' ἔπιασε, χαριτωμένη κόρη,
Ἔβγα νὰ ἰδῆς τριγύρω σου τὰ δάση καὶ τὰ ὄρη,
Ἔβγα νὰ πάρῃς καθαρὸν τῆς ἐξοχῆς ἀέρα,
Γιατὶ κ' ἐγὼ βαρέθηκα κλεισμένη ὅλη μέρα,
Καὶ τὸν ἐξώστη ἀφήνοντας, τῶν καθρεφτῶν τὴ σάλα
Μὲ διάθεσι θὰ καταιδῶ τοῦ παλατιοῦ τὴ σκάλα,
Καὶ θὰ σὲ πάρω δυὸ λεπτὰ μαζῆ νὰ περπατήσω
Νὰ ἰδῆς καὶ ἄλλα θαύματα προτοῦ σὲ χαιρετήσω.
Μὰ φεύγοντας γιὰ μιὰ στιγμὴ σταμάτησε ἀκόμα
Ρίξε τὴν ὕστερη ματιὰ στοῦ παλατιοῦ τὸ δῶμα,
Στὰ ἔξω του στολίσματα ποῦ δὲν τὰ λέγει γλῶσσα
Στὴ μουσική, στὴν ποίησι στὴν γλυπτικὴ καὶ τόσα.
Στὸν Ἄτλαντα ὁποῦ κρατεῖ τὴν πελωρία σφαῖρα,
Ἰδὲ καὶ τὴ Victoria, καὶ πᾶμε πάρα πέρα,
Νὰ ἰδῆς τὸ κιόσκι τὸ λαμπρὸν μὲ τοὺς χρυσοῦς του θόλους
Πὲ τοὺς πολυελαίους του, τοὺς στολισμοὺς του ὅλους.
Περσικογραπωνέζικο μὲ τούρκικα ντιβάνια,
Μὲ φωτισμὸ μαγευτικό, μ' ὀλόχρυσα τιβάνια,
Μὲ μία βρύσι περσικὴ ποῦ ἔχει μέσ' στὴ μέση
Ὁ Λουδοβίκος ἤρχετο συχνὰ σ' αὐτὴν θέσι.
Τὸ κιόσκι αὐτὸ ποῦ εἴχαμε ὥρα πολλὴ θαυμάσει
Στῶν Παρισίων τὴν Ἔκθεσιν τὸ εἶχαν ἀγοράσει.
Θὰ πᾶμε τώρα στὴ σπηλιά. Ἔν θαῦμα στὸν αἰῶνα
Ἀπ' ἔξω φαίνεται μικρή. Κυλοῦνε τὴν κοτρώνα
Καὶ μπαίνεις σὲ λαβύρινθο κι' ἀρχίζεις νὰ κρυώνῃς
Κι' ἀμέσως τοὺς γιγάντες σου ἕως τ' αὐτὰ σηκώνεις.
Μοῦ φάνηκε πῶς βρέθηκα διὰ μιᾶς τὴν ὥρα τοῦτη
Στοῦ Μοντεχρήστου τὸ νησὶ μὲ τὰ μυθώδη πλούτη!
Τί σταλακτῖται τεχνητοί! Τί τόποις μυστηρίου!
Αἰσθάνεσαι τὴν δύναμις βασιλικοῦ χρυσίου.
Ἠλεκτρικὸς ὁ φωτισμὸς μὲ πέντε λογιῶν χρῶμα
Καὶ μία λίμνη κυανῆ ποῦ σοῦ θαμβώνει τ' ὄμμα.
Καὶ καταρράκτην εἴδαμε κ' ἀκούσαμε τὸν ἦχο
Καὶ μιὰ εἰκὼν πολὺ λαμπρὰ ἐστόλιζε τὸν τοῖχο.
Παρίστα τὸν Tannhäuser, Μαρία μου φιλτάτη,
Στῆς Ἀφροδίτης τὸ βουνό Γι' αὐτὸ θὰ γράψω κάτι
Σὲ ἄλλην μου ἐπιστολήν. Λοιπὸν στὴ λίμνη ἐκείνη
Βάρκ' ἀντικρύσαμε χρυσῆ κι' ἐπάνω στὴ σελήνη.
Κεῖ μέσα, ὡς σοῦ ἔγραφα, εἰσήρχετο ὁ καϋμένος
Καθὼς τοῦ Wagner Lhoengrin ὡραῖα στολισμένος.
Καὶ μέσ' στὴ λίμνη ἔπλεαν οἱ κύκνοι τότε ἀφθόνως
Κι' ἦτο στὴ θέσι Loreley καὶ κοραλλένιος θρόνος.
Τὸ κυανοῦν τὸ σπήλαιον ἀφήσαμεν, Μαρία
Καὶ εἴδαμεν ἐκεῖ κοντὰ μιὰ ἔρημη ἐκκλησία
Κι' ἀφοῦ προσευχηθήκαμε καταγοητευμένοι
Εὐθὺς τὸ δρόμο πήραμε ποῦ στὸ Ettal πηγαίνει·
Δρόμος γεμᾶτος μὲ σκιὰ, μ' ὡραία πρασινάδα.
Κεῖ πρὸς τὸ βράδυ φθάσαμε στὴν ὥμορφη κοιλάδα,
Κι' ἀμέσως ἐδειπνήσαμε jambon, αὐγὰ καὶ birra
Καὶ κουρασμένη ἔπειτα ὕπνον γλυκὸ ἐπῆρα.
Καὶ διόλου δὲν ἐὔπνησα παρὰ στὰς ἓξ μόνον
Κυττάξαμε τριγύρωμας, τετρακοσίων χρόνων
Ἦτο τὸ ἔρημον αὐτὸ ξενοδοχεῖον. Ὅλοι
Ἀμέσως προγευθήκαμε στ' ὡραῖο περιβόλι.
Κι' ἐκει ποῦ περπατούσαμε σιγὰ στὸ μονομάτι
Ὁ θόλος τοῦ μοναστηριοῦ μᾶς κτύπησε στὸ μάτι
Κι' ἐνόμισα πῶς θὰ ἰδῶ κανένα τῶν Πατέρων
Νὰ μ' ἐρωτήσῃ: «Τίς ἐδῶ τὸ βῆμά του ὁ φέρων;
Μήπως κανὲν ἁμάρτημα τὸν βίον σου βαρύνει,
Κι' ἐπόθησες τῆς ἐρημιᾶς τὴν ἅγια γαλήνη;»
— Ἀγ! ὄχι. Τοῦ μοναστηριοῦ δὲν ἀγαπῶ τὴ θέα
Μοῦ εἶν' ὁ κόσμος ποθητὸς καὶ ἡ ζωὴ ὡραία.
Καὶ τότ' ἐπισκεφθήκαμε τὴν πλούσια ἐκκλησία
Καὶ τῆς μονῆς ἐμάθαμεν ἐκεῖ τὴν ἱστορία,
Θὰ σοῦ τὴν ἔλεγα καὶ σέ, μὰ σ' ἔχω πεζὰ κουράσει

Πάρα πολλὰς περιγραφὰς σοῦ ἔχω ἀραδιάσει
Ποράχα τοῦτο γνώριζε, πῶς πάλ' εἰς Λουδοβίκον
Τὸν τότε αὐτοκράτορα ὀφείλουσι τὸν οἶκον.
Σ' ἐκεῖνον ποῦ προσκυνητὴς ἐπῆγε εἰς τὴν Ρώμην,
Κ' ἂν ἴσως καὶ σὲ ζάλισα, παρακαλῶ συγγνώμην.
Σὰν βλέπῃ καὶ κανεὶς πολλὰ τὸν πράνει φλυαρία,
Σ' ἀφίνω πεζὰ καὶ σὲ φιλῶ μ' ἀγάπην

Φλωρεντία

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἡ Τέχνη. Ὅπως εἰς ὅλα μας διερχόμεθα μίαν μεταβατικὴν ἐποχήν· ὅπως ὅλα μας ἕως τώρα εἶναι ἀτακτοποίητα καὶ μετέωρα μεταξὺ ἑνὸς μεγάλου, ἀλλὰ νεκροῦ παρελθόντος καὶ ἑνὸς νέου εἰς τὰ σπάργανα ἀκόμη παρόντος, ὅπως πολιτεία, οἰκογένεια, ἀνατροφὴ τοὺς τύπους των πρὸς ἀπομίμησιν δανείζονται πότε ἀπὸ ξένους καὶ πότε ἀπὸ ἐνδόξους προγόνους, τὸ αὐτὸ ἔγεινεν ἕως τώρα καὶ διὰ τὰ γράμματα. Καὶ ὅταν λέγω Γράμματα δὲν ἐννοῶ τὸ ἀλφάβητον, ἀλλὰ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν φιλολογίαν μὲ τὴν τέχνην, ἡ ὁποία ἐγκλείεται μέσα τῶν καὶ ἡ ὁποία εἶναι ἡ ψυχή, ἡ ζωή, ἡ ὕπαρξις καὶ τῆς φιλολογίας καὶ τῆς γλώσσης.

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς ἀναγεννήσεώς μας ὡς Ἔθνους, κυριευμένοι, μεθυσμένοι ἀπὸ τὴν μεγάλην παράδοσιν τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος, ἐπιστεύσαμεν ἐν τῇ ἁπλότητί μας, ὅτι δὲν εἴχαμεν ἢ νὰ ἐφοδιασθῶμεν μὲ γραμματικὰς, συντακτικὰ καὶ ἀρχαῖα λεξικά, νὰ τὰ μελετήσωμεν καλὰ, καὶ ἔπειτα νὰ κτυπήσωμεν τὴν ράβδον μας εἰς τὸ μέγα νεκροταφεῖον τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ ἴδωμεν ἀναβλύζουσαν τὴν πηγὴν τῆς σοφίας, τὴν πηγὴν παντὸς καλοῦ καὶ πάσης τελειότητος. Καὶ νὰ γείνωμεν νέοι Ξενοφῶντες καὶ νέοι Σοφοκλεῖς καὶ Εὐριπίδαι καὶ Ἀριστοφάναι καὶ Ὅμηροι καὶ Πλάτωνες. Ἀλλὰ ὁ καιρὸς παρήρχετο, αἱ δεκαετηρίδες διεδέχοντο ἡ μία τὴν ἄλλην, κοντεύομεν νὰ φθάσωμεν τὴν ἑκατονταετηρίδα καὶ ὄγι μόνον Ὅμηρος ἢ Σοφοκλῆς δὲν ἀνεδείχθη κανεὶς, ἀλλ' οὔτε κἂν Ξενοφῶν. Ἐὰν ἕως τώρα ἡ ποίησις καὶ μόνη μᾶς ἔδωκεν ὀνόματα κἄπως μεγάλα, ὀνόματα τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἀποθάνουν γρήγορα καὶ τὰ ὁποῖα θὰ λάβουν μίαν θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης μας, τοῦτο ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὸ ὅ,τι ὁ Σολωμὸς καὶ ὁ Κάλβος καὶ ὁ Βαλαωρίτης διὰ νὰ γράψουν ὅ,τι ἔγραψαν, δὲν εἶχαν ὑπ' ὄψει των οὔτε τὴν γραμματικὴν, οὔτε τὸ συντακτικὸν, οὔτε τὰ λεξικὰ τῆς ἀρχαίας, ἀλλὰ νεκρᾶς γλώσσης μας.

Αὐτοὶ ἤντλησαν ἀπὸ τὴν ζωὴν τὴν ζωντανήν, ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἀπὸ τὴν μουσικὴν τῶν ἤχων καὶ τῶν ἁρμονιῶν τῆς γλώσσης καὶ τοῦ ἄσματος τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ χωρι,οῦ τοῦ ἑλληνικοῦ, ὅπου ἔζων Ἕλληνες, τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ καὶ τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἡρμήνευσαν.

Ἀλλ' ὅ,τι ἔγεινε διὰ τὴν ποίησιν, δὲν κατωρθώθη νὰ γείνῃ διὰ τὴν πεζογραφίαν. Καὶ ἡ πεζογραφία εἰς τὸν αἰῶνά μας μάλιστα αὐτὸν τῶν d'Anuntzio καὶ τῶν Elliot καὶ τῆς λοιπῆς χορείας τῶν μεγάλων πεζογράφων φθάνει εἰς τὰ ὕψη τῆς ὑπερτάτης ποιήσεως. Πῶς ὅμως νὰ πτερυγίσῃ ἐκεῖ ὑψηλὰ ὁ Ἕλλην πεζογράφος, ἁλυσοδεμένος ὡς εἶναι εἰς τὰ σιδηρᾶ δεσμὰ τῆς γλώσσης; Πῶς νὰ ζωγραφίσῃ ἕν πρᾶγμα ζωντανὸν μὲ γλῶσσαν νεκράν, τὴν ὁποίαν οὔτε αὐτός, οὔτε οἱ γονεῖς του, οὔτε κανεὶς ἐξ ὅσων συναναστρέφεται ὁμιλεῖ ποτέ; Διὰ τοῦτο ἕως τώρα ἡ φιλολογία μας εἶναι τόσον πενιχρά, ἡ μυθιστοριογραφία ὄνειρον ἀπραγματοποίητον, ἡ διηγηματογραφία καὶ ἐὰν βαδίζῃ, μένει κλεισμένη εἰς τὰς προθήκας τῶν βιβλιοπωλείων.

Καὶ ὅμως συγγραφεῖς ἔχομεν, οἱ ὁποῖοι ἐτόλμησαν νὰ κόψουν τὰ σίδηρα, νὰ καταρρίψουν τὴν πρόληψιν, νὰ ἀψηφήσουν τὴν ἀντίδρασιν· συγγραφεῖς, ἀξίους τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι κἄτι ἔχουν καὶ εἰς τὸν νοῦν καὶ εἰς τὴν ψυχήν των ἀπὸ τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον εἰς κάθε στιγμὴν εἶχεν εἰς τὸ στόμα ὁ Σωκράτης. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ ἡμᾶς οὔτε τοὺς γνωρίζουν ἴσως. Οἱ ξένοι ὅμως, οἱ ὁποῖοι ἔχουν φιλολογικὴν ἀνατροφὴν καὶ τοὺς ἐπρόσεξαν καὶ τοὺς ἐμελέτησαν καὶ τοὺς μετέφρασαν.

Τὸ κακὸν ἦτο ὅτι ἕως τώρα οἱ συγγραφεῖς μας δὲν εἶχον ὄργανον ἰδικόν των, καὶ ἐφιλοξενοῦντο παρεγνωρισμένοι ἀπὸ τὸ πολὺ κοινὸν πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ.

Ἡ Τέχνη, τῆς ὁποίας τὸ 1ον φυλλάδιον ἐξεδόθη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν, εἶναι ἀπὸ σήμερον τὸ ἐπίσημον ὄργανόν των. Ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰς δημοσιευθείσας εἰς αὐτὴν μελέτας καὶ τὰ διηγήματα καὶ τὰς ποιήσεις, ἕκαστος ἐκ τῶν γραφόντων ἔχει τὴν ἐλευθερίαν νὰ διερμηνεύῃ τὰς ἰδέας καὶ τὰ αἰσθήματά του, ὅπως αὐτὸς αἰσθάνεται καὶ δύναται νὰ ἀποδώσῃ τὸ καλόν. Καὶ ἄκρως δημοτικοὶ καὶ συντηρητικοὶ ὅπως δήποτε ἀρκεῖ νὰ αἰσθάνωνται καὶ ἀποδίδουν τὸ ὡραῖον εὔμορφα καὶ μὲ χάριν, ἔχουν τὴν θέσιν των εἰς τὴν *Τέχνην*. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ κρίνω ἓν πρὸς ἓν τὰ δημοσιευθέντα, διότι ἡ κριτικὴ εἶναι τέχνη δύσκολος καὶ δὲν γίνεται εἰς τὰ πεταχτά. Συνιστῶ ὅμως τὴν ἀνάγνωσιν τῆς *Τέχνης* εἰς ὅλας καὶ εἰς ὅλους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πατριωτισμὸν καὶ διὰ τὰ γράμματα καὶ οἱ ὁποῖοι ἐννοοῦν ὅτι λαὸς χωρὶς φιλολογίαν εἶναι λαὸς βάρβαρος. Ἡ *Τέχνη* θὰ μᾶς δώσῃ μὲ τὸν καιρὸν τὸν Δάντην ἴσως τῆς Ἑλλάδος, τὸν ἀναμορφωτὴν δηλ. τῆς γλώσσης τῆς γραπτῆς, τὴν ὁποίαν θὰ μανθάνουν καὶ εἰς τὰ σχολεῖα γραμματικῶς, ὅπως τὴν μανθάνουν τώρα τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰς μητέρας των φυσικῶς μόνον. Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ μεταφέρω μερικὰς περικοπὰς ἀπὸ τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἄστραψε φῶς» μελέτην τοῦ Παλαμᾶ περὶ φιλολογίας καὶ ποιήσεως. Καὶ τοῦτο, ὄχι διὰ νὰ ρεκλαμάρω τὴν *Τέχνην* ἢ τὸν πολὺ γνωστὸν συγγραφέα, ἀλλὰ διὰ νὰ καταστοῦν γνωσταὶ μερικαὶ μεγάλαι ἀλήθειαι, τὰς ὁποίας λέγει, εἰς πολὺ εὐρύτερον κύκλον.

Ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ ἀπὸ τὴν ζωήν. Ὅτι ἡ φύσις καὶ ἡ ζωὴ ἔχει εὔμορφον καὶ μεγάλο εὑρίσκεται μέσα εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ Παύλου Νιρβάνα, ζωγραφισμένον ὡραῖα καὶ καλλιτεχνικὰ σκαλισμένον καὶ πελεκημένον μὲ δύναμιν καὶ μὲ κομψότητα, τὴν ὁποίαν μόνον μεγάλος καλλιτέχνης ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἔργον του. Ὁ Παῦλος Νιρβάνας εἶναι ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ ἕνα καὶ μόνον ἔργον κερδίζουν τὴν πολύτιμον δάφνην τοῦ νικητοῦ εἰς τὸ στάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀγωνίζονται ἠδελφωμένα τὸ αἴσθημα καὶ ὁ νοῦς.

Εὐρώπη καὶ Ἀνατολή. Μεγάλης πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας βιβλίον συνέγραψεν ὁ κ. Γ. Κωνσταντινίδης, πρώην ἔφορος τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον. Ἐν αὐτῷ ἐξετάζονται ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων ἐγγράφων αἱ κατακτητικαὶ βλέψεις καὶ τὰ σχέδια τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὸν ΙΗ' καὶ τὸν ΙΘ' αἰῶνα. Εἶναι ἔργον τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον οἱ πολιτευόμενοί μας, ἀλλὰ πᾶς Ἕλλην ὀφείλει νὰ μελετήσῃ. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκδίδονται εἰς τεύχη καὶ λόγοι τοῦ Δημοσθένους κατ' ἐκλογὴν μετὰ πλείστων σημειώσεων τοῦ συγγραφέως.

Ὁ Μιαούλης. Παρὰ τοῦ κ. Κ Ράδου, ὁ ὁποῖος πλέον κατέστη εἰδικότης διὰ τὴν ναυτικήν μας ἱστορίαν, ἐξεδόθη ὑπὸ τὸν τίτλον: Ὁ *Μιαούλης πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως* ὡραία καὶ ἀκριβεστάτη πραγματεία, ἐπανορθοῦσα πολλὰς ἀνακριβείας, εἰς ἃς περιέπεσαν ὅλοι σχεδὸν οἱ ξένοι, οἱ γράψαντες περὶ τῆς δράσεως τοῦ μεγάλου ναυάρχου καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ Παπαρρηγόπουλος. Ἡ μελέτη τοῦ κ. Ράδου πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ παρ' ὅλων.

Τὸ ἔργον τῆς δασονομικῆς ὑπηρεσίας ἐν Ἑλλάδι ἐξέδωκεν ὁ κ. Γ. Κοφινᾶς. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐκτίθεται λεπτομερῶς ὅλη ἡ τελεσθεῖσα κατὰ καιροὺς εἰς τὸ δασονομικὸν τμῆμα ἐργασία πρὸς διαφύλαξιν τῶν δασῶν μας.

Ποδηλατικὴ καὶ ἀθλητικὴ ἐπιθεώρησις τῆς Ἀνατολῆς. Εἰκονογραφημένη, πολυτελής, πλουσία εἰς ὕλην τῆς διεθνοῦς ἀθλητικῆς κινήσεως ἤρχισεν ἐκδιδομένη καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον Ἐπιθεώρησις, ἡ ὁποία θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τῆς σωματικῆς ἀσκήσεως καὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ. Ἔχει ὕλην ποικίλην, πλουσίαν, γεμάτην ἀπὸ ζωὴν καὶ δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἀποπνέει πάντοτε ἡ νεότης, ἡ ἀσκουμένη, ἡ γυμναζομένη, ἡ στερεοποιοῦσα τοὺς μῦς καὶ τονώνουσα τὰ νεῦρα. Εἰς τὴν καλὴν συνάδελφον εὐχόμεθα πᾶσαν ἐπιτυχίαν.

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Κουνέλια. Κόψατε ἓν κουνέλι εἰς ἓξ κομμάτια. Κοκκινίσατέ τα μὲ ὀλίγον βούτυρο καὶ μὲ λαρδί. Ὅταν κοκκινίσουν προσθέσατε ἕνα ποτῆρι ἄσπρο κρασί, καὶ ἀργότερα ὀλίγο ζουμὶ κρέατος, ἁλάτι, πιπέρι, μαϊντανό, κρομμυδάκι ψιλοκομμένο, 1 φύλλον δάφνης, 2 γαρύφαλα καὶ ἕνα καρότο ψιλεκομμένο. Τὸ ἀφίνετε νὰ σιγοβράσῃ καὶ τὸ σερβίρετε εἰς φέτες ψωμὶ τηγανισμένας.

Κυδώνια κομπόστα. Μισοβράσετέ τα ὁλόκληρα μέσα εἰς νερό. Ὅταν ἀρχίσουν νὰ μαλακόνουν ρίψατέ τα εἰς κρύο νερό, ὅπου τὰ καθαρίζετε, τὰ κόπτετε εἰς σκελίδας, ἀφαιρεῖτε τὰ σκληρὰ καὶ τοὺς σπόρους Τότε κάμνετε σιρόπι μὲ ἀναλογίαν 100 δρ. ζάχαρι μὲ 1 ποτῆρι νερό Ἀφοῦ βράσει τὸ σιρόπι σας καὶ τὸ ἐξαφρίσετε ρίπτετε τὰ κυδόνιά σας, τὰ ἀφίνετε νὰ βράσουν καλά, καὶ ὅταν εἶναι πλέον δεμένα τὰ κατεβάζετε.

Εἰς τοῦ Ἐμμανουὴλ Μ. Βουγᾶ
ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀρ. 40

ἔφθασαν αἱ ἀγγλικαὶ κάλτσαι ὅλων τῶν εἰδῶν, ἐπίσης τὰ κασκορσὲ ἐσωφόρια καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ μάλλινα, ἄπειρα βέλα καὶ Γαρνιρίσματα φορεμάτων καὶ οἱ γαλλικοὶ Κορσέδες Οὐρανίας.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑ πιάνου, ἔχουσα ἀρίστας συστάσεις καὶ συνιστωμένη εἰδικώτερον καὶ παρ' ἡμῶν ζητεῖ παραδόσεις. Πληροφορίαι εἰς τὸ γραφεῖον μας.